

LEONARDO RAJZISKOLA

SZUNYOGHY ANDRÁS

KROKI

Leonardo rajziskola 11.

KROKI

KROKI

Ahogy sorozatunk korábbi köteteiben már többször említettük, a kroski egy gyors vázlatrajz, amelyben benne van a látvány minden fontos eleme.

Az arányok, a pillanatnyi fény-árnyék hatás, a tónusdifferenciák – olyan információk a rajz témájáról, amelyeket később, akár több év múlva is fel lehet idézni.

A kroskihoz bármilyen rajzeszköz használható, de minden technikához egyedi ismeretek elsajátítására van szükség.

A ceruzarajz lágy formavilágához hasonlítható a lavírozott tusrajzok tónusgazdagsága, de rokon ezekkel a kréta- és a szénrajz is. Ezeknél merevebb a tusrajz vagy a diófafapác látványanyaga. A filctoll leginkább arra jó, hogy feketén-fehéren jelezze a látott kép sziluettjeit. Mereven kettébontja a tónusokat, így a tömör foltok csupán azt jelzik, hogy a modell mely része kapja a fényt. A jól elkészített kroski egyszerű elemekkel is sokat mond az alkotójának. Fontos ahhoz is, hogy megismerjük témánkat, mintegy körbejárva szemünkkel azt, amit rajzolni akarunk.

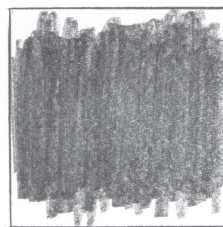
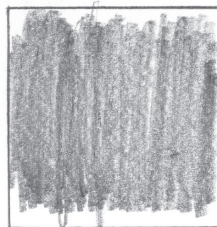
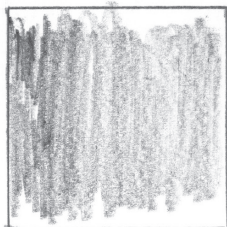
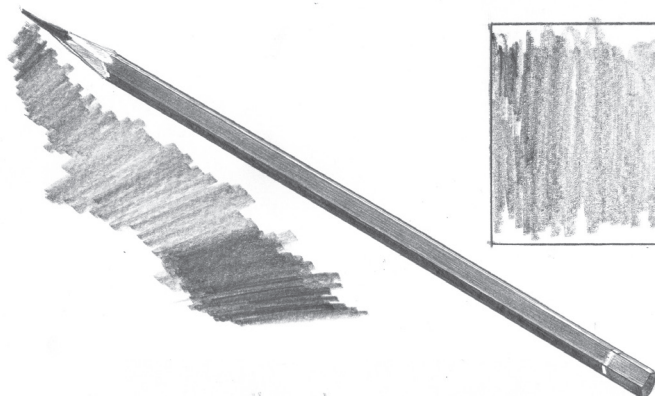
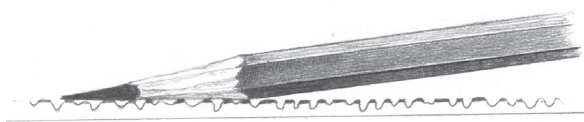
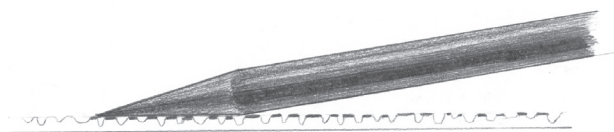

RAJZOLÁS CERUZÁVAL

A ceruzák között bőséggel válogathatunk a B jelű puha és a H jelű kemény ceruzák sorából. Én magam a 2B és 4B ceruzákat szeretem, mert velük szinte minden tónusdifferenciát meg lehet rajzolni. Rajzolhatunk a ceruza csúcsával, ám sokan kedvelik a tónusozásnál a ceruzahegy oldalával való rajzolást.

A ceruza hegyével pontosabban lehet megrajzolni kívánt felületet, de a gyorsvázlat készítésénél megengedett a hegy oldalával való rajzolás. Ha a ceruza hegyének az oldalával oldjuk meg a tónusozást, a papír felszínének kiemelkedő pontjai veszik fel a grafitot, ezért sok mélyebb rész érintetlenül marad, és ezek „bevilágítanak” a szemünkbe. A rajzolás kezdetén határozzuk meg, hogy szerencsés-e ez a megoldás.

KROKI

Egy akt elkészítésének fázisain keresztül nyomon követhetjük a rajzolás folyamatát:

A vonalrajzzal való felvázolás után már elkezdjük a fő tónusok felrakását.

A háttér sötétebb szürkét igényel, azért hogy a test világosabban jelenjen meg.

A test felszínjelzésekkel van megjelenítve, hiszen az izomzat hullámzó halmai miatt meglehetősen gazdag, változatos a test plasztikája.

A végső képen a háttér sötétje kiemeli a világos testet, emiatt kevés elem is elegendő a test megrajzolásához.

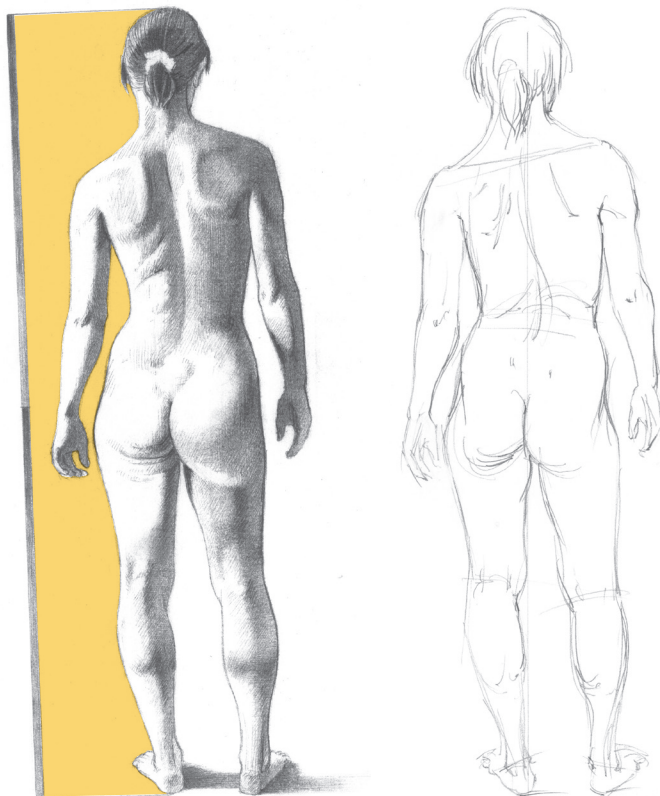
Sok esetben egyetlen érzékeny vonal is elegendő ahhoz, hogy a test finom domborulatait megjelenítsük. Közben egy-egy fontos helyen megerősítjük

a vonalakat, úgynevezett drukkereket alkalmazunk. A fej, a kéz, a láb csak jelzés formájában látható, mégis komplett képet alkotunk a modelltől.

KROKI

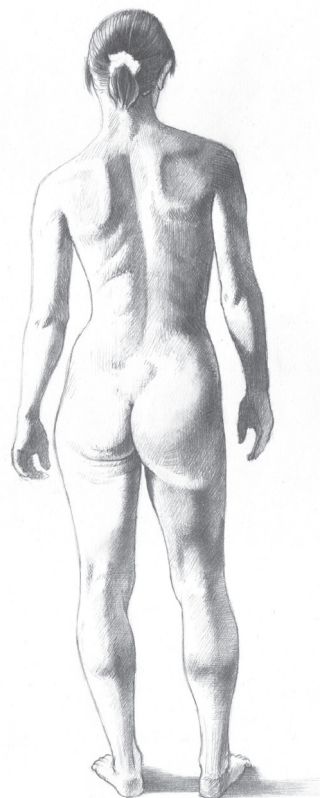
A hát rajzolásánál képzeletben mindig felezzük meg a teljes figurát, így látjuk, hogy meddig ér a felsőtest, és mekkorák az alsó végtagok.

Ha a test súlya az egyik lábon van, tehát a figura kontraposztban áll, helyezük el a válltengely irányát – ami a „súlyt cipelő” alsó végtag felé billen – és a vele szemben álló csípő- és térdtengely vonalát.

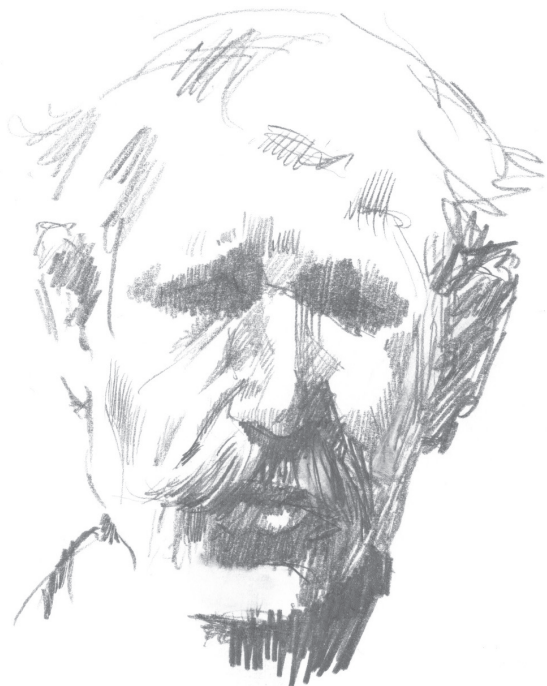

Ezután finom tónusozással jelezzük, hogy az egyes testrészek mennyire térnek el a függőlegestől. A törzs, a fenék vagy a behajlított láb combjának az eltérését világosabb vagy sötétebb vonalakkal jelezzük.

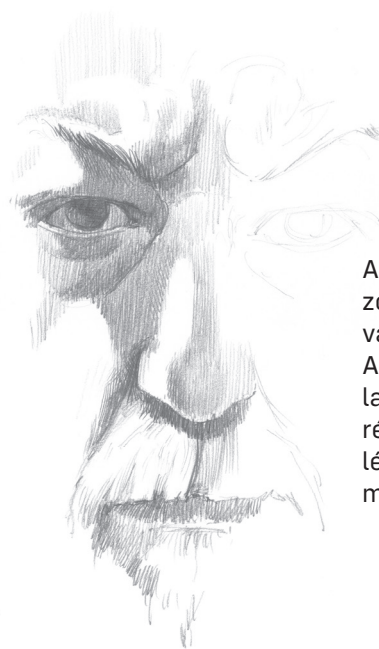
A vázlat lehet elnagyolt, de készíthetünk igényesebb rajzot is. A portré-kroki az utóbbit igényli, hiszen az arc finom plasztikájának rögzítése nélkülözhetetlen a karakter visszaadásához. A mimika megrajzolása is hozzátartozik a vázlatkészítéshez.

Az erős napfény miatt hunyorgó, figyelő arc fontos kelléke a bajusz és a fej formáját láttató rövid haj is.

Az eszkimó nő fején a haj formája, a szem alakja, a duzzadt száj a fő karakterjegy.

A figyelő arc ábrázolásánál a szemben van a hangsúly. A függőleges vonalakkal megrajzolt részlet minden lényeges elemet magán hordoz.

Az öreg, szikár, szakállas arcon az erős fényhatás miatt a szem, az orr alatti vetett árnyék, a száj körüli sötétebb szürkék, az áll alatti és a vállra vetett árnyék adja a rajz fontos elemeit.

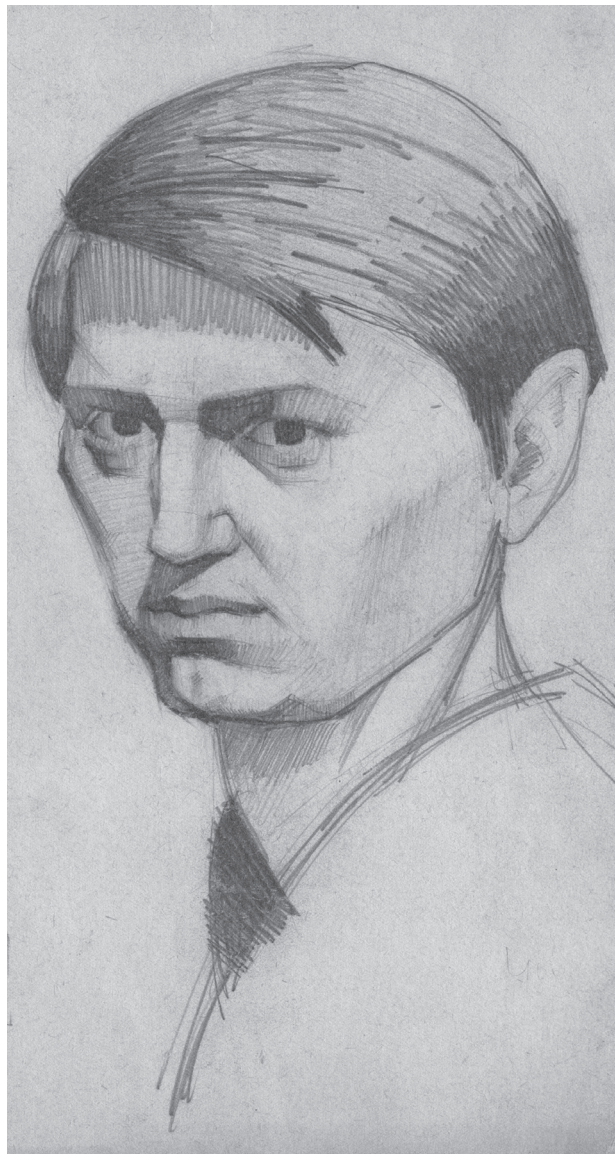

KROKI

A pár ceruzavonallal megrajzolt fej esetében az öreg arc fontos karakterjegyeit emeljük ki. A fejforma, a homlokba lógó haj, az orr és a bajusz elegendő is a kroki elkészítéséhez.

A félig szembe néző fejen az előbbi portré-krokin túl a száj vonalát, az áll kis mélyedését, az enyhetokát kevés tónussal lehetett megörökíteni.

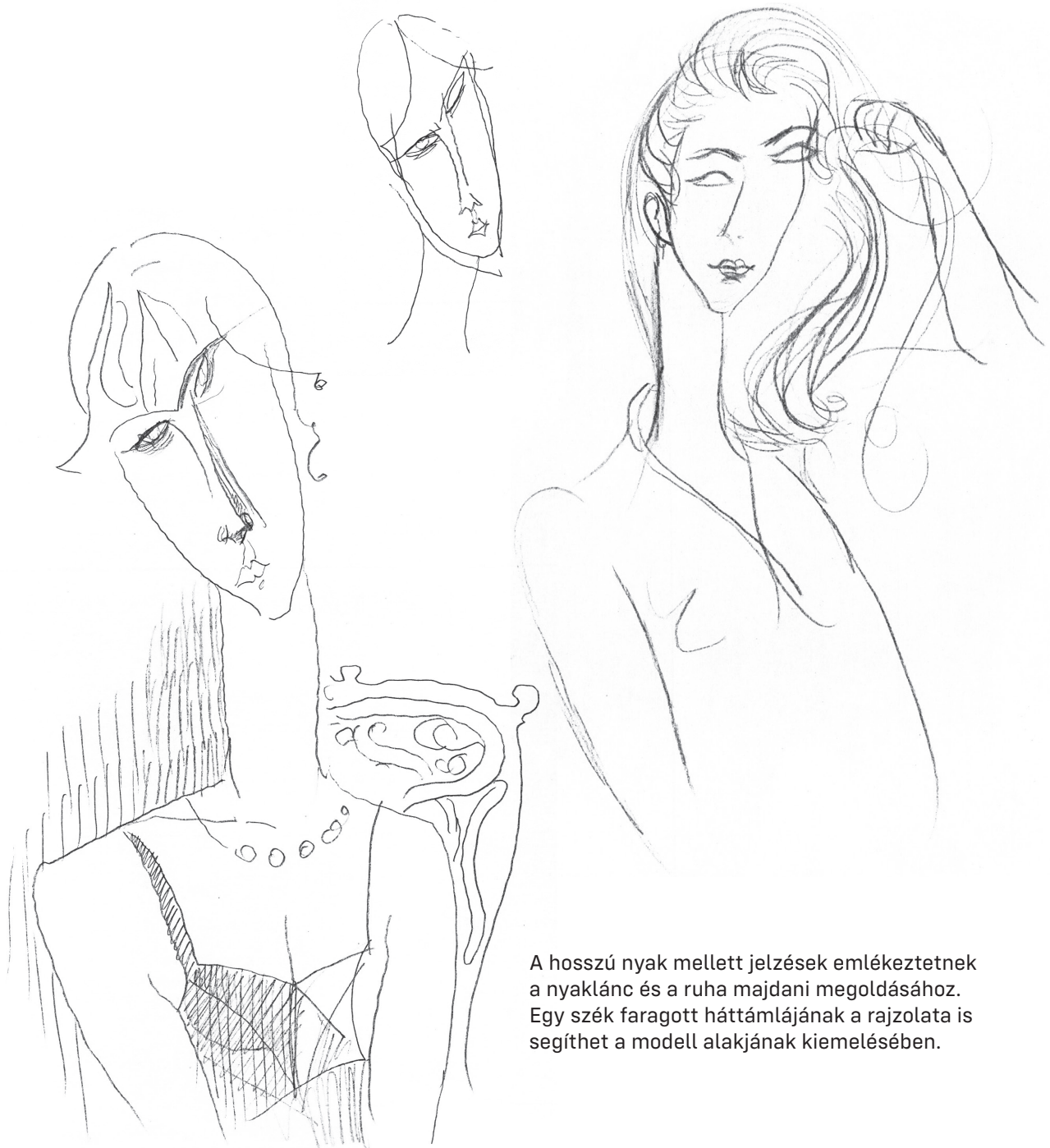

A fiatal arcnál már a gazdagabb tónusjelek igénye mutatkozik.

A fej absztrahálásához több elemet is megőrökít a rajzoló. Fontos ezek között a haj és a hosszúkás arc az orral.

A haj tömegének plasztikájára is figyelni kell. Ha lehet, több vázlat közül válasszuk ki a legmegfelelőbbet.

A hosszú nyak mellett jelzések emlékeztetnek a nyaklánc és a ruha majdani megoldásához. Egy szék faragott háttámlájának a rajzolata is segíthet a modell alakjának kiemelésében.

KROKI

A grúz templom szép tömege sok évszázad építészeti emlékéét viseli magán.

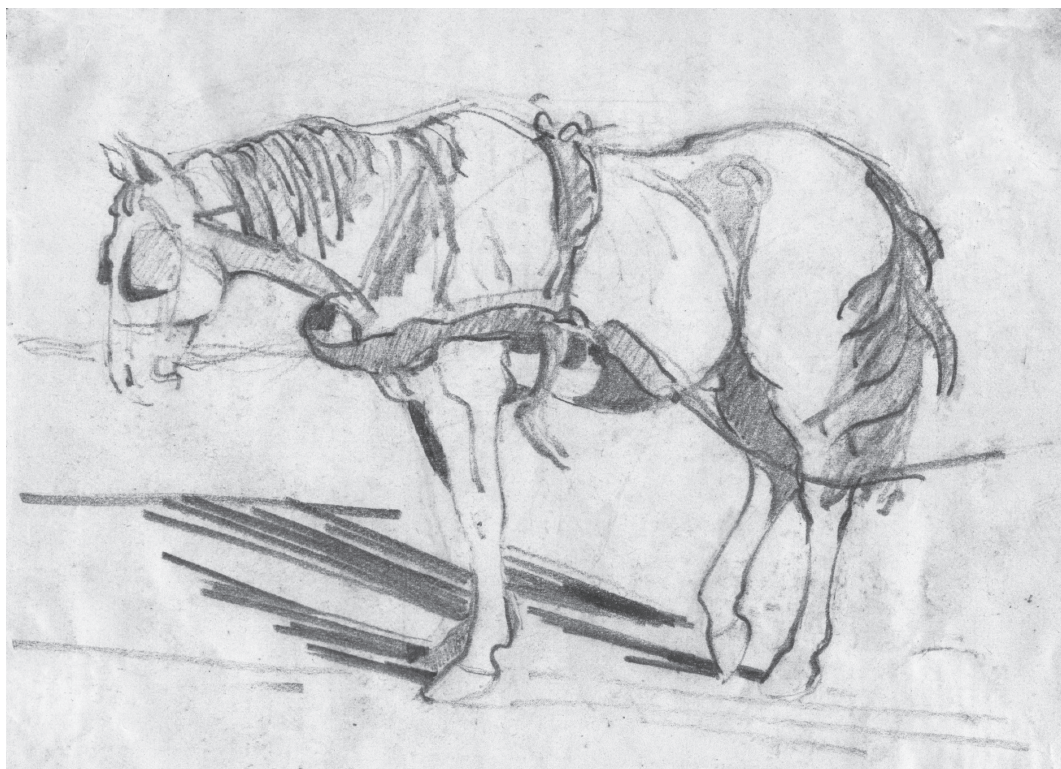
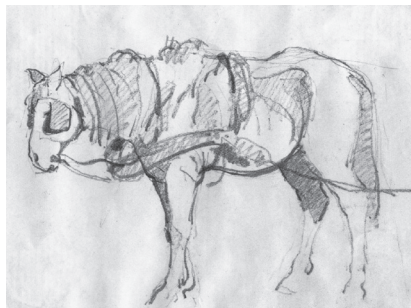
Szükséges persze a perspektíva helyes megrajzolása – ebben segít a már ismert térkereszt (a horizontális sík és a vertikális sík vonala) az enyészponttal.

Az épületegyüttes rajzát a tónusok jelzésértékű megadásával lehet gazdagítani.

A ló szépségét sok elem együttese adja vissza: a testarányok mellett a pata formáját, a farok állását, a vetett és az önárnyékok gazdagságát is rögzíteni kell.

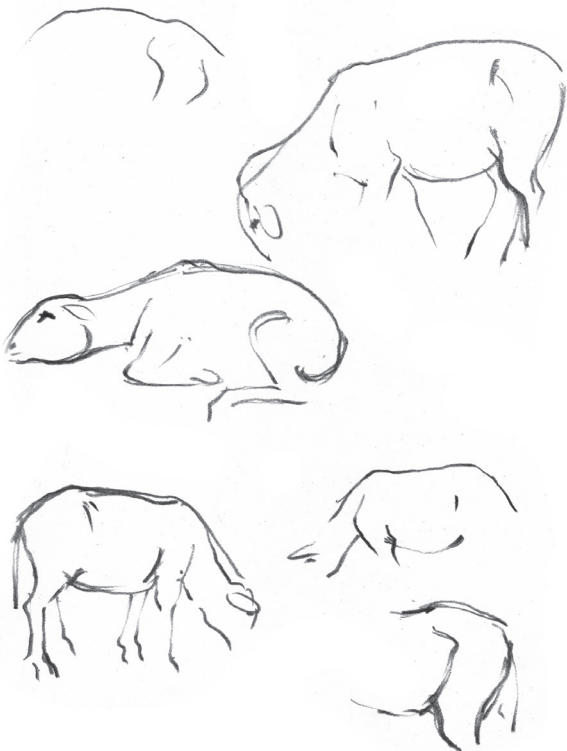
KROKI

A birkanyáj állandó mozgásban van, ezért az egyes állatok megformálására alig van idő, csak elnagyolt jelekkel tudjuk megörökíteni őket.

Ennek ellenére fontosak az anatómiai részletek is: a lapocka vonala kiemelkedik a hát ívéből, megfigyelhető a hátsó láb alakjában az Achilles-ín alatti mély árok, a fej formája a füllel.

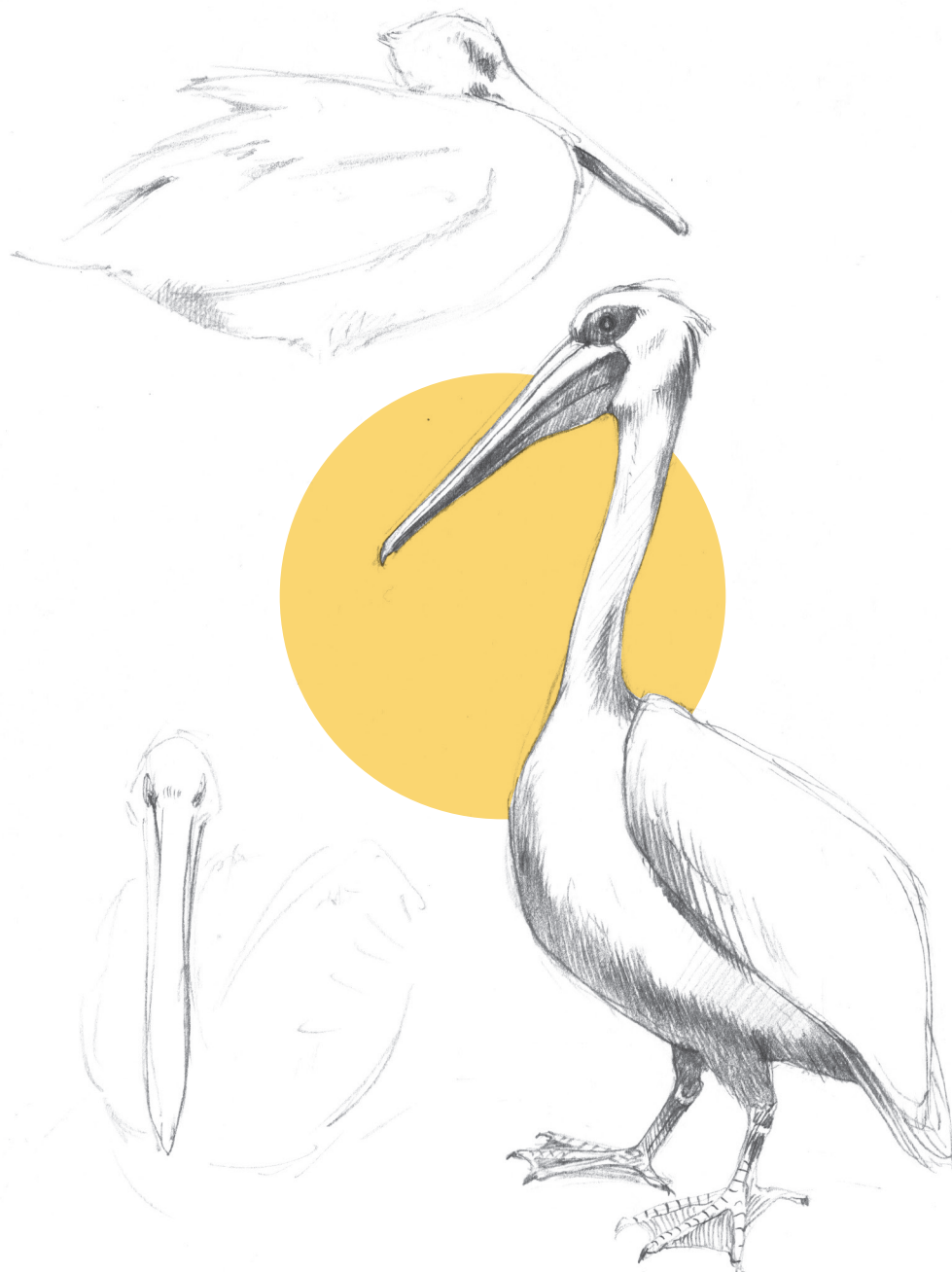

A mellső végtag egyes izmainak kontúrja is fontos a jó rajz elkészítéséhez.

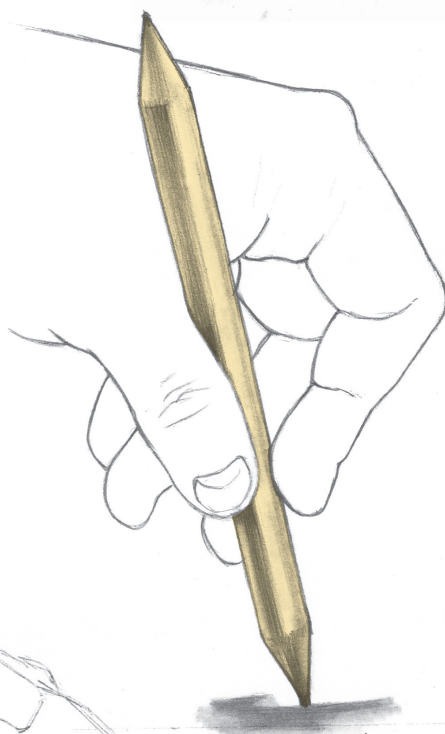
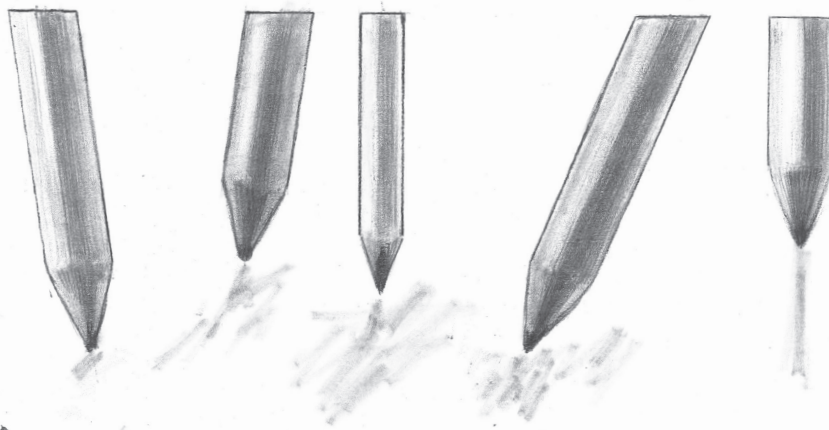

Szinte körbejárjuk a pelikánt: megfigyeljük testformáját, és megrajzoljuk a fejet a csőrrel, a lábak állását, az ülő madár testtartását.

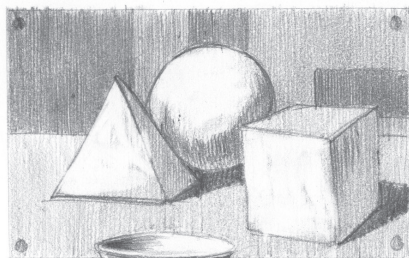
KROKI

Papírceruza és grafitpor szintén használható technika egy igényesebb vázlat elkészítéséhez. A papírceruza hegyével és az oldalával lehet belekenni a grafitot a papírba. A hegyével vékonyabb vonalakat, a papírceruza oldalával szélesebb foltot tudunk produkálni.

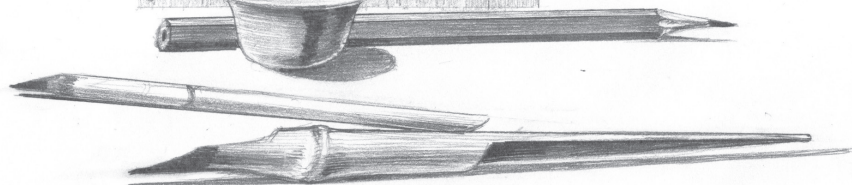

A vázlat elkezdéséhez jó kiindulópont egy vonalrajzot készíteni. Ezután kezdjük a ceruza hegyével és az oldalával a papírba belekenni a tónusokat. Végző stádiumában a rajzot egy-két ceruzával húzott drukkervonallal lehet megerősíteni.

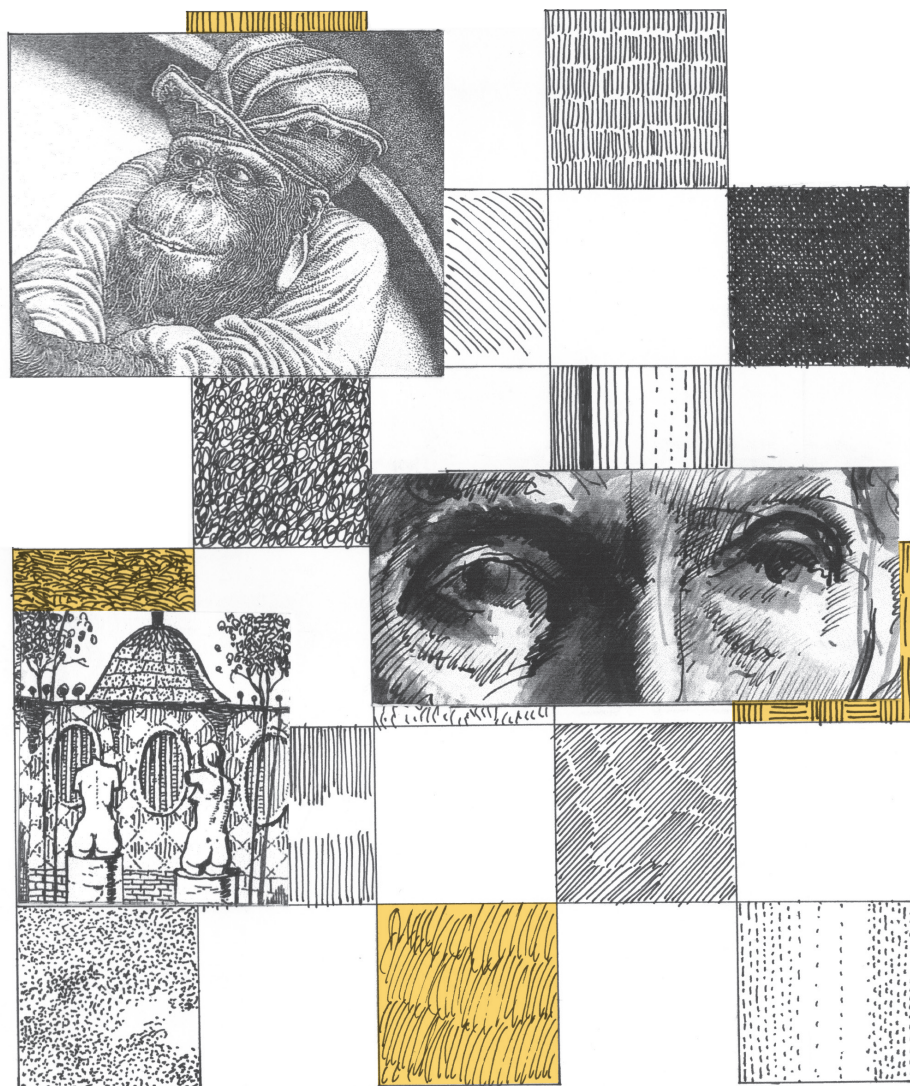

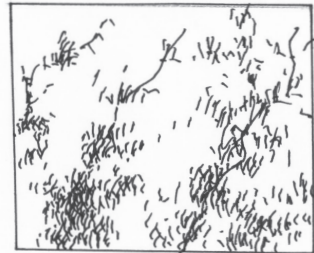
A tusrajz fő kellékei a tálka, amelyből mártogatjuk a festéket, valamint a nád, a tollhegy vagy a faragott pálca. E szerszámok tömör fekete színek felhordására használhatóak. A fekete vonalak, foltok közötti távolság adja a tónusdifferenciákat, a szürkébb foltok megrajzolását.

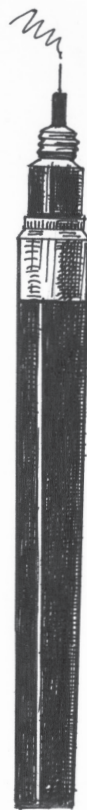
A rajznád kedvelt eszköz, mert elég sok tust vesz fel, így elég sokáig rajzolhatunk vele folyamatosan. A vele rajzolt vonalháló kissé szárazabb, üresebb tónusokat produkál.

KROKI

A folyóparti fa ágasbogas látványát a kisebb ágak megrajzolásával gazdagítjuk akár úgy is, hogy a vonalak nem feltétlen a részleteket fogalmazzák meg.

A csőtoll előnye, hogy folyamatosan lehet vele rajzolni, nem kell állandóan a tusba mártogatni, mint a tollszemeket.

A madárfióka csapzott tollzatát apró, kusza vonalakkal adhatjuk vissza, míg a hátteret egy rendezettebb vonalfékövvel. Utóbbi kiemeli a madár fejének „rajzosságát”, a látvány báját.